DR SANUSI OSMAN & YANG LAIN A

lwn.

DATUK ISMAIL CHE' ROS & YANG LAIN

MAHKAMAH TINGGI MALAYA, KUALA LUMPUR B
WAN ADNAN MUHAMAD H
[GUAMAN NO: S4-21-182-1998]
22 DISEMBER 2009

POLIS: *Tangkapan - Penyalahgunaan kuasa - Kegagalan polis menghalang individu-individu yang mengganggu dan menceroboh persidangan yang sah - Peserta persidangan ditangkap kerana tidak bersurai - Sama ada plaintif ditangkap secara salah - Kegagalan memberi masa yang munasabah untuk plaintif bersurai - Tindakan menangkap plaintif dalam keadaan yang tidak mengancam keamanan - Gantirugi am terhadap polis - Akta Polis 1967, s. 27* C D

POLIS: *Tanggungjawab polis - Kegagalan menjalankan tugas statutori - Kegagalan polis menghalang individu-individu yang mengganggu dan menceroboh persidangan yang sah - Penangkapan pihak yang salah - Penyalahgunaan kuasa - Gantirugi am terhadap polis - Akta Polis 1967, s. 27* E

TORT: *Tangkapan salah - Tuntutan untuk gantirugi - Peserta persidangan ditangkap kerana tidak bersurai - Sama ada plaintif ditangkap secara salah - Kegagalan memberi masa yang munasabah untuk plaintif bersurai - Tindakan menangkap plaintif dalam keadaan yang tidak mengancam keamanan - Penyalahgunaan kuasa - Gantirugi am terhadap polis* F

PROSEDUR JENAYAH: *Tangkapan - Perintah reman - Tangkapan salah oleh polis - Sama ada Majistret betul dalam memberikan perintah reman lanjutan daripada tangkapan salah - Kanun Tatacara Jenayah, ss. 23, 117* G

Plaintif-plaintif telah memfailkan tuntutan bagi gantirugi am, gantirugi keterlaluan (aggravated), gantirugi teladan dan gantirugi khas terhadap defendan-defendan yang terdiri daripada anggota-anggota Pasukan Polis DiRaja Malaysia dan Kerajaan Malaysia ekoran suatu peristiwa yang berlaku semasa Persidangan Asia Pacific Conference On East Timor II (APCET II) yang telah berlangsung di Asia Hotel di Kuala Lumpur pada 9 November H I

A 1996. Pihak plaintif mendakwa bahawa defendan-defendan telah gagal menjalankan tugas statutori mereka apabila gagal menghalang individu-individu yang cuba mengganggu dan menceroboh persidangan tersebut. Plaintif-plaintif merupakan peserta-peserta persidangan tersebut manakala kumpulan yang didakwa B menceroboh Persidangan tersebut ialah individu-individu yang menganggotai kumpulan Barisan Bertindak Rakyat Malaysia (BBRM). Sebaliknya, atas arahan defendan kedua (SD3), anggota polis termasuk SD6 telah menangkap dan menahan plaintif-plaintif. Kemudiannya suatu perintah tahanan reman selanjutnya telah C diperolehi daripada Majistret. Perintah tahanan reman tersebut telah kemudiannya diisytiharkan tidak sah oleh Mahkamah Tinggi. Pihak defendan menyatakan bahawa mereka tidak mengambil tindakan pada mulanya kerana keadaan ketika itu terkawal. Tetapi, selepas itu plaintif-plaintif terpaksa ditahan kerana enggan mematuhi D arahan bersurai pihak polis. Terdapat dua tempoh tahanan terhadap plaintif-plaintif iaitu tahanan oleh pihak polis selama 24 jam (s. 23 Kanun Tatacara Jenayah ("KTJ")) dari jam 3 petang 9 November 1996 sehigga mereka di bawa depan Majistret pada 10 November 1996 untuk lanjutan reman. Sementara itu tempoh E kedua ialah tarikh lanjutan reman oleh Majistret pada 10 November 1996 hingga mereka di bebaskan.

Diputuskan (membenarkan gantirugi am):

F **(1)** Terdapat banyak percanggahan dalam keterangan SD3. Keterangannya digugat semasa soal balas dan gagal dipulihkan semasa diperiksa semula. SD3 tidak konsisten dalam keterangannya. Tingkah laku SD3 juga dicurigai kerana beliau hanya sampai ke tempat kejadian pada jam 10.30 pagi sedang beliau diberitahu seawal jam 9.15 pagi mengenai kekacauan. G Keterangan SD3 bahawa kelewatan beliau dan anggotanya adalah disebabkan lojistik dan kesesakan lalu lintas tidak dapat diterima sebagai munasabah kerana Ibu Pejabat KPD Dang Wangi tidak jauh dari tempat kejadian. Apabila sampai di Asia Hotel, SD3 tidak berbuat apa-apa sedangkan beliau tahu H bahawa mob berkumpul di situ secara haram. (perenggan 18, 19 & 20)

I

(2) SD3 gagal memberi masa yang munasabah dalam hal keadaan di tempat kejadian untuk plaintif-plaintif bersurai. Perbuatan SD3 adalah di luar kehendak undang-undang kerana tindakan SD3 untuk menangkap plaintif-plaintif dalam keadaan yang tidak lagi boleh dianggap mengancam keamanan memandangkan tempat kejadian adalah tertutup dan anggota mob sudah tiada lagi. (perenggan 26)

(3) Tempoh reman oleh Majistret adalah sah. Perintah reman dibuat oleh Tribunal yang kompeten. Pihak polis membuat permohonan lanjutan reman, maka terpulang kepada budibicara Majistret samada untuk membenarkan atau menolak permohonan itu. (perenggan 29)

(4) Tangkapan dan tahanan oleh pihak polis ke atas plaintif-plaintif dari 9 November 1996 hingga 10 November 1996 adalah tidak sah di sisi undang-undang. (perenggan 30)

(5) Tiada penahanan salah (false imprisonment) terhadap plaintif-plaintif di tempat kejadian. Plaintif-plaintif dihalang keluar hotel pada suatu ketika bagi menjaga keselamatan diri mereka kerana ketika itu masih terdapat anggota BBRM (mob) di situ. (perenggan 32)

(6) Gantirugi am sebanyak RM30,000 diberikan bagi setiap plaintif, kecuali plaintif 8, 11, 28, 32 dan 33 yang telah menarik balik tuntutan terhadap defendan-defendan, secara keseluruhan atas liabliti mengenai penangkapan serta reman yang salah dan kegagalan pihak polis menjalankan tanggungjawabnya mengikut kehendak peruntukan statutori. Gantirugi keterlaluan dan teladan tidak dapat dipertimbangkan setelah diambilkira keseluruhan keterangan. Bersabit gantirugi khas, tiada bukti berdokumen selain keterangan lisan sahaja. (perenggan 34)

Kes-kes yang dirujuk:

Chan Wey Siong v. Ketua Inspektor Sjafrin Oktridal Sjofjan & Satu Lagi [2004] 3 CLJ 180 HC ***(dirujuk)***

Madjai Sanusi v. Pengarah Imigresen Negeri Johor & Ors [1999] 7 CLJ 569 HC ***(dirujuk)***

State Government of Perak v. Muniandy [1985] 1 LNS 117 ***(dirujuk)***

Perundangan yang dirujuk:

Criminal Procedure Code, ss. 23, 117

Police Act 1967, ss. 3(3), 20(3)(d), 27A(1)(c)

A *Bagi pihak plaintif-plaintif - M Moganambal; T/n Daim & Gamany*
T/n Ranjit Ooi & Robert Low
T/n Malik Imtiaz Sarwar
T/n Rashid Zulkifli
Bagi pihak defendan-defendan - Izani Ishak; Jabatan Peguam Negara

B *Dilaporkan oleh Amutha Suppayah*

PENGHAKIMAN

C **Wan Adnan Muhamad H:**

[1] Plaintif-plaintif merupakan individu-individu memfailkan tuntutan sejumlah besar gantirugi yang merangkumi jenis gantirugi am, gantirugi keterlaluan (aggravated) gantirugi teladan dan
D gantirugi khas terhadap defendan-defendan yang terdiri daripada anggota-anggota Pasukan Polis DiRaja Malaysia dan Kerajaan Malaysia ekoran suatu peristiwa yang berlaku semasa Persidangan Asia Pacific Conference On East Timor II (APCET II) yang telah berlangsung di Kuala Lumpur pada 9 November 1996.

E **[2]** Teras tuntutan pihak plaintif seperti dalam pliding terpinda mereka ialah dakwaan bahawa defendan-defendan telah gagal menjalankan tugas statutori mereka apabila gagal menghalang individu-individu yang cuba mengganggu, mengacau dan
F menceroboh Persidangan yang dianjurkan oleh plaintif-plaintif.

[3] Atas arahan defendan 2, anggota polis termasuk SD6 menangkap dan menahan plaintif-plaintif. Kemudiannya suatu perintah tahanan reman selanjutnya diperolehi daripada Majistret. Perintah tahanan reman oleh Majistret kemudiannya diisytiharkan
G tidak sah oleh Mahkamah Tinggi. Plaintif-plaintif merupakan peserta-peserta Persidangan APCET II (persidangan) manakala kumpulan yang didakwa menceroboh Persidangan ialah individu-individu yang menganggotai kumpulan yang mengelarkan diri mereka Barisan Bertindak Rakyat Malaysia (BBRM).

H **[4]** Pihak defendan dalam pembelaan mereka menyatakan mereka tidak mengambil tindakan pada mulanya kerana keadaan ketika itu terkawal. Plaintif-plaintif terpaksa ditahan kerana mereka enggan mematuhi arahan bersurai pihak polis. Manakala tahanan reman
I plaintif-plaintif didakwa mengikut undang-undang oleh itu adalah sah.

[5] Pada mulanya tindakan ini membabitkan seramai 36 orang plaintif tetapi plaintif-plaintif no. 8, 11, 28, 32 dan 33 telah menarik balik tuntutan mereka ketika proses perbicaraan berjalan. Fan Yew Teng (plaintif 4) dan Sharonjit Kaur Gill (plaintif 34) tidak hadir semasa perbicaraan dan tidak mengemukakan sebarang keterangan. Kini penghakiman saya hanya melibatkan kesemua plaintif kecuali plaintif-plaintif no. 8, 11, 28, 32 dan 33. Pihak plaintif telah memanggil seramai 31 saksi untuk memberi keterangan. Kebanyakan keterangan adalah daripada plaintif-plaintif sendiri melainkan keterangan daripada SP7. Pihak defendan pula mengemukan seramai lapan orang saksi termasuk defendan no. 1, 2 dan 3.

[6] Walaupun keterangan pihak plaintif telah di kemukakan oleh saksi-saksi yang begitu ramai tetapi, sifat keterangan mereka agak seakan-akan (identical) kecuali personaliti yang memberi keterangan adalah berlainan. Ini kerana saksi-saksi berkenaan merupakan tubuh badan plaintif-plaintif sendiri yang sama-sama berada di tempat kejadian iaitu Asia Hotel (ketika itu) pada 9 November 1996. Mereka terlibat dalam Persidangan pada hari berkenaan samada sebagai anggota pengganjur Persidangan atau sebagai peserta-peserta Persidangan. Mereka juga sama-sama ditangkap oleh anggota polis atas arahan defendan 2 dan ditahan reman di lokap antara satu hingga beberapa hari. Pada hemat saya fakta kes ini agak senang dan tidak rumit. Lagi pun sebahagian besar fakta tidak dipertikaikan melainkan yang membabitkan fakta kelewatan kemunculan pasukan polis di tempat kejadian dan fakta mengenai waktu amaran bersurai diberi oleh defendan 2 serta waktu plaintif-plaintif di tangkap.

[7] Sebelum saya memaparkan fakta kes seringkas-ringkasnya, saya fikir wajar diperturunkan fakta-fakta yang mana tidak dipertikaikan atau tidak boleh dipertikaikan oleh kedua-dua pihak. Ini terdapat dalam ikatan dokumen D. Untuk menyenangkan saya akan petikkan fakta-fakta tersebut daripada hujah bertulis peguam pihak plaintif seperti berikut (bahasa asal hujah):

1. APCET II was a private conference held on a 'by invitation only' basis;

2. The mob calling themselves 'Barisan Bertindak Rakyat Malaysia' assembled outside Asia Hotel was led by Saifuddin Nasution (SP7);

3. The mob was unruly and was chanting, yelling and shouting slogans and abusive words at the organizers of APCET II;

4. The mob entered the hotel through the front entrance of the hotel. The mob rushed up the stairs and also used the elevator to reach the entrance of the Conference Hall;

5. The mob managed to break the barricade within minutes and forced themselves into the conference;

6. The mob was aggressive and shouted angrily at the Plaintiffs. The mob carried banners and placards;

7. The mob did not allow the plaintiffs of APCET II to leave the hall;

8. When OCPD Zainal gave the order to the mob to leave the Conference Hall, some members of the mob remained.

[8] APCET yang mempunyai secretariat antarabangsa mencadangkan Persidangan APCET II diadakan di Kuala Lumpur. Beberapa Badan Bukan Kerajaan (NGO) di Malaysia seperti Suaram, Komas dan lain-lain bersetuju untuk menjadi penganjur dan sukarelawan Persidangan yang akan berlangsung di Asia Hotel Kuala Lumpur mulai 9 November 1996 hingga 11 November 1996. Persidangan tersebut terbuka kepada yang diundang sahaja (by invitation only). Tujuan Persidangan ialah untuk menyokong penduduk-penduduk Timor Timur (East Timor) mendapat kemerdekaan daripada Indonesia.

[9] Pada 9 November 1996 sejak jam lebih kurang 8 pagi lagi penganjur dan peserta Persidangan tiba di Asia Hotel (tempat kejadian). Antara penganjur/sukarelawan ialah Patricia Lourdes Irene (plaintif 25). Dr. Kua Kia Soong (plaintif 18). Anna Har Mei Yoke (plaintif 30) manakala antara peserta-peserta ialah Dr. Syed Hussein bin Ali (plaintif 5), Syed Shahir bin Syed Mohamad (plaintif 10) dan wartawan seperti Gan Diong Keng (plaintif 15).

[10] Saksi-saksi plaintif (SP1–SP6, SP8 hingga SP31) dalam keterangan mereka menyatakan bahawa pada 9 November 1996 (hari kejadian) mereka sampai sebelum Persidangan. Ada yang datang pukul 8 ada yang datang 8.30 pagi. Pada pagi tersebut anggota polis Cawangan Khas (Special Branch) turut berada di tempat kejadian (sila lihat keterangan SP3).

[11] Plaintif-plaintif memberitahu melalui kenyataan saksi mereka dan dalam testimoni ketika diperiksa balas bahawa sebelum Persidangan berlaku terdapat orang luar (gerombolan atau mob) berkumpul di luar hotel.

[12] Apabila Persidangan bermula kedengaran bising dan mob naik ke tingkat satu dimana Persidangan sedang berlangsung. Peserta-peserta Persidangan yang terdiri daripada peserta tempatan dan luar negara tidak dapat menahan mob daripada memecah masuk ke Dewan Persidangan walaupun mereka sedaya upaya cuba menyekat dengan mengunci dan menahan pintu dewan. Mob berjaya masuk Dewan Persidangan dan membuat kacau serta memaksa peserta-peserta untuk memberhentikan Persidangan. Ada di antara penganjur dan peserta telah menelefon pihak polis tetapi pihak polis hanya sampai ke tempat kejadian lebih dari satu jam kemudian. Walaupun ada percanggahan mengenai masa sebenar ketibaan polis yang diketuai defendan 2 tetapi adalah suatu fakta nyata bahawa pihak polis sampai selepas jam 10.30 pagi. Adalah juga suatu kenyataan mob yang diketuai oleh SP7 sudah berjaya menyekat Persidangan daripada diteruskan sebelum ketibaan pasukan polis. Juga adalah suatu kenyataan bahawa pihak polis tidak dapat mengawal keadaan dan tidak mengarahkan mob untuk bersurai dan gagal membuat tangkapan ke atas mob yang menceroboh masuk Persidangan yang berjalan dengan sah.

[13] Pada pertimbangan saya tindakan pihak plaintif boleh dibahagikan kepada dua persoalan pokok. Pertamanya ialah persoalan mengenai liabiliti dan keduanya ialah persoalan mengenai remedi.

[14] Atas persoalan pertama iaitu liabiliti teras penghujahan pihak plaintif berlandaskan kausa tindakan seperti salah tahan, penahanan salah, kecuaian melampau dan pemecahan tanggungjawab statutori. Manakala mengenai remedi ialah tuntutan gantirugi am, gantirugi keterlaluan, gantirugi teladan dan gantirugi khas.

[15] Sehubungan dengan itu Peguam Kanan Persekutuan dalam penghujahan bertulisnya memusatkan hujahannya atas persoalan-persoalan yang dinyatakan di atas.

[16] Kes pihak defendan amat bergantung kepada keterangan SD3 (defendan 2). Jika keterangan SD3 tergugat maka kes pihak defendan memerlukan keterangan kukuh untuk mengugat kes pihak

A plaintif atas prinsip imbangan kebarangkalian. Justeru, saya berpendapat keterangan SD3 perlu diberi pertimbangan wajar seiring dengan keterangan saksi-saksi pihak plaintif dan pihak defendan. Sehubungan dengan itu saya perlu meneliti keseluruhan keterangan kedua-dua pihak.

B

[17] Keterangan Sarifuddin Nasution (SP7) menyokong keterangan saksi-saksi plaintif yang menyatakan mob tiba sebelum defendan 2 dan anggota-anggotanya tiba ditempat kejadian. Keterangan SP7 memperakui bahawa pihak polis tidak mengambil
C apa-apa tindakan apabila mob berkumpul secara haram di TPCA dan berarak secara haram ketempat kejadian. SP7 ialah ketua mob yang membuat kacau pada hari kejadian. SP7 menyatakan Timbalan Menteri Dalam Negeri Dato' Megat Junid telah mengarahkan beliau supaya mengagalkan Persidangan APCET II.
D Mengikut keterangan SP7, Timbalan Menteri tersebut telah memberitahu beliau pihak polis akan datang lebih kurang 30 minit selepas ketibaan SP7 dan mob.

[18] Setelah meneliti keterangan SD3 secara keseluruhan saya
E dapati banyak percanggahan dalam keterangannya. Saya dapati keterangannya digugat semasa soal balas dan gagal dipulihkan semasa diperiksa semula. Saya bersetuju dengan hujah peguam pihak plaintif bahawa SD3 tidak konsisten dalam keterangannya. Saya tidak dapat menerima bahawa beliau tidak tahu kehadiran
F polis yang tidak beruniform seperti anggota Cawangan Khas. Di sebaliknya saksi defendan sendiri iaitu DSP Manoharan (SD4) menyatakan kehadiran anggota polis sememangnya dalam pengetahuan SD3 sebagai Ketua Polis Daerah (KPD) Dang Wangi.

G **[19]** Tingkah laku SD3 juga dicurigai kerana beliau hanya sampai ke tempat kejadian pada jam 10.30 pagi sedang beliau diberitahu seawal jam 9.15 pagi mengenai kekacauan. Mengikut keterangan SD3, kelewatan beliau dan anggotanya adalah di sebabkan lojistik dan kesesakan lalu lintas. Keterangan sedemikian oleh beliau tidak
H dapat diterima sebagai munasabah kerana Ibu Pejabat KPD Dang Wangi tidak jauh dari tempat kejadian (Asia Hotel). Lagi pun ketika itu bukan lagi masa kesakkan lalu lintas. Disamping itu pihak polis boleh guna siren untuk keutamaan laluan.

I

[20] Apabila sampai di Asia Hotel SD3 tidak berbuat apa-apa sedangkan beliau tahu bahawa mob berkumpul secara haram. Seharusnya beliau mengarahkan mob bersurai dan jika mereka enggan beliau boleh arah anggotanya menangkap mereka. SD3 dan anggotanya naik ke tingkat atas. Tangkapan di buat hanya pada jam 2.30 petang selepas keadaan sudah terkawal.

[21] SD3 juga tidak bercakap benar apabila menafikan mempunyai pengetahuan mengenai Persidangan APCET II. Beliau terpaksa akur apabila keratan akhbar-akhbar di kemukan bahawa beliau tahu Persidangan APCET II akan di adakan pada 8 November 1996 hingga 12 November 1996. Di samping itu Ketua Setiausaha Kementerian Dalam Negeri (KSU KDN) juga ada mengedarkan sepucuk surat bertarikh 6 November 1996 kepada SD3 memberitahu mengenai suatu perjumpaan di antara plaintif-plaintif 1, 4 dan 23 dengan YB Timbalan Menteri Dalam Negeri bersabit Persidangan tersebut akan diadakan pada 4 November 1996. Surat tersebut dengan jelas menyatakan sikap Kerajaan Malaysia yang tidak merestui Persidangan APCET berkenaan. Manakala SD3 pula akan di maklumkan mengenai perkembangan perjumpaan tersebut. Saya pasti SD3 telah di beritahu oleh KSU KDN hasil perjumpaan tersebut (sila lihat ms 23-24 ikatan dokumen yang di persetujui).

[22] Saya tidak mempersoalkan budibicara yang diberi oleh peruntukan undang-undang (Akta Polis, Kanun Tatacara Jenayah) tetapi mempersoalkan cara pemakaian budibicara tersebut. Mahkamah mempunyai budibicara untuk meneliti samada budibicara yang dilaksanakan adalah mengikut prinsip keadilan dan tidak secara melulu atau arbitrari. Budibicara yang digunakan secara arbitrari adalah menyalahi undang-undang secara substantif dan bukan secara prosedur. Ini kerana seorang pegawai awam tidak dibenarkan menggunakan budibicara ikut suka hati tanpa memberi pertimbangan wajar mengikut hal keadaan. Pada hemat saya Parlimen tidak memberi budibicara tanpa batas.

[23] Setelah saya pertimbangkan keseluruhan keterangan SD3 beserta dengan dokumen yang dikemukan sukar saya menerima testimoninya. Terdapat percanggahan ketara antara saksi-saksi defendan sendiri terutama sekali SD4. Dalam laporan polisnya SD3 tiada menyatakakan beliau memberi amaran sebanyak tiga kali seperti testimoninya di mahkamah.

[24] Sehubungan dengan itu adakah tangkapan pada jam 3 petang ke atas plaintif-plaintif munasabah dan sah disisi undang-undang. Mengikut keterangan pihak plaintif termasuk keterangan saksi-saksi defendan sendiri pada masa material keadaan terkawal kerana anggota polis melebihi anggota mob. Tindakan SD3 mengarah tangkapan ialah kerana kononnya plaintif-plaintif mula berkumpul untuk memulakan semula persidangan dimana dinafikan oleh pihak plaintif. Plaintif-plaintif dalam keterangan mereka yang gagal digugat oleh soal balas pihak defendan menyatakan mereka berkumpul selepas makan tengah hari bagi tujuan untuk membincang tindakan selanjutnya dan bukan untuk mengadakan semula persidangan. Saya dapat menerima alasan tersebut kerana apa ertinya persidangan tanpa peserta-peserta luar Negara yang di usir oleh Imegresan terdahulu. APCET II adalah suatu persidangan antara bangsa bertujuan untuk mendapat simpati masyarakat antara bangsa bagi kemerdekaan Timor Timur. Seperkara lagi mengikut keteranagan saksi-saksi pihak plaintif, SD3 tidak memberi masa untuk mereka bersurai. Saya terima keterangan plaintif 2 En. Sivarasa (SP6) yang di sokong oleh keterangan saksi-saksi plaintif seperti SP1, SP2, SP3, SP4, SP5 serta SP9 bahawa mereka minta masa dua minit untuk bersurai. Ini diakui sendiri oleh SD3 yang SP6 ada mengangkat tangan dan tunjuk dua jari. Mengikut SD3 beliau anggap bermaksud dua atau dua puluh minit. SD3 juga mengaku dia tidak membuat pertanyaan apa SP6 mahu. Dalam laporan polisnya SD3 tiga tidak langsung menyebut permintaan SP6. Pada hemat saya bagi mendapat gambaran jelas apa yang di lakukan oleh SD3 pada masa material tersebut terpancar dalam laporan tersebut seperti berikut:

> Pada lebih kurang jam 3.00 petang saya dapati satu kumpulan orang di dalam Dewan Indonesia sedang duduk dan seorang lelaki berbangsa Cina sedang berucap dengan duduk di atas kerusi. Saya dapati keadaan ini akan membangkitkan kekacauan keamanan dan terus mengarahkan mereka bersurai, tetapi mereka enggan.
>
> Lalu saya mengarahkan Cif Insp. Tengku Hamzah membuat tangkapan atas kesalahan di bawah Sek. 27A(6) Akta Polis 1967.

[25] Nampaknya SD3 langsung tidak menyebut dalam laporan polisnya permintaan SP6 sedikit masa supaya plaintif-plaintif dapat mengambil barang-barang mereka yang dibawa semasa menghadiri persidangan. Saya percaya tentu sekali mereka membawa barang-barang yang sesuai bagi menghadiri persidangan. Lain sekali jika

mereka datang untuk menunjuk perasaan di jalanan tentu sekali permintaan sedemikian tidak munasabah. Permintaan SP6 dengan menunjuk jari di sokong oleh keterangan saksi pihak defendan termasuk SD4 dan SD6. Manakala keterangan saksi-saksi plaintif konsisten antara satu sama lain mengenai permintaan masa untuk bersurai dan SD3 langsung tidak memberi masa untuk mereka berbuat demikian. SD3 juga didakwa tidak memberi tiga kali amaran seperti dalam dikatakan oleh SD3 dalam keterangannya. Pihak plaintif mendakwa arahan SD3 untuk bersurai dan tangkap adalah hampir bersekali (instantaneous).

[26] Setelah di teliti keseluruhan keterangan oleh kedua-kedua pihak saya dapati keterangan oleh pihak plaintif lebih berkemungkinan. Berdasarkan fakta kes saya dapati atas beban bukti imbangan kebarangkalian pihak plaintif berjaya meyakinkan saya bahawa SD3 gagal memberi masa yang munasabah dalam hal keadaan di tempat kejadian untuk plaintif-plaintif bersurai. Walaupun SD3 mempunyai budibicara di bawah peruntukan s. 27A(1)(c) Akta Polis 1967 untuk menjamin keamanan tetapi perbuatan SD3 saya anggap sebagai diluar kehendak undang-undang kerana tindakan SD3 untuk menangkap plaintif-plaintif dalam keadaan yang tidak lagi boleh dianggap mengancam keamanan memandangkan tempat kejadian adalah tertutup dan anggota mob sudah tiada lagi. SD4 ketika di soal balas mengesahkan semasa SD3 beri arahan bersurai tiada seorang pun mob di dalam dewan. Manakala SD5 dalam keterangannya ketika di soal balas menyatakan SD3 hanya beri arahan bersurai sekali sahaja dan kemudian SD3 arah beliau membuat tangkapan. Keterangan SD6 ketika disoal balas menyokong keterangan SD5 bahawa hanya sekali sahaja perintah arahan bersurai di buat. SD5 juga menyatakan dia dimaklumkan oleh pegawainya arahan diberi tiga kali, tetapi yang dia dengar sekali sahaja. Fakta keterangan menunjukkan kehadiran anggota polis yang ramai di tempat kejadian. Pada pertimbangan saya tindakan SD3 adalah melulu. SD3 seharusnya memberi masa untuk plaintif-plaintif mengambil barangan mereka. SD3 langsung tidak mengindahkan permitaan mereka. Saya dapat andaikan berdasarkan fakta keterangan keadaan di tempat kejadian ketika itu tidak menggugat ke amanan. Saya peka bahawa SD3 diberikan budibicara tetapi jelas fakta keterangan tidak menyebelah beliau yang menunjukkan arahan tangkapan patut di buat. Mahkamah di beri tanggungjawab untuk menegakkan keadilan. Dalam kes ini jelas SD3 menggunakan budibacara secara melulu (arbitrary).

[27] Saya ingin menarik perhatian bahawa plaintif-plaintif tidak pernah di tuduh atas kesahan di bawah s. 27 Akta Polis 1967. Mengikut Pegawai Penyiasat (SD7) plaintif-plaintif tidak di tuduh kerana tiada bukti kukuh yang menunjukkan mereka di beri masa yang munasabah untuk bersurai oleh SD3. Menurutnya Timbalan Pendakwa Raya (TPR) tidak mahu plaintif-plaintif di tuduh kerana masa dua minit yang diberi untuk plaintif-plaintif bersurai tidak mencukupi. SD7 diberitahu semasa berjumpa TPR kerana hendak mendapat arahan untuk buat pertuduhan terhadap plaintif-plaintif. Keterangan pihak plaintif membuktikan tiada masa diberi untuk mereka bersurai. Keterangan SD7 sudah cukup untuk meyakinkan saya bahawa tangkapan dan tahanan oleh pihak polis tidak selaras dengan kehendak undang-undang.

[28] Dalam kes ini terdapat dua tempoh tahanan terhadap plaintif-plaintif iaitu tahanan oleh pihak polis selama 24 jam (s. 23 Kanun Tatacara Jenayah (KTJ)) dari jam 3 petang 9 November 1996 sehingga mereka di bawa depan Majistret pada 10 November 1996 untuk lanjutan reman. Sementara itu tempoh kedua ialah tarikh lanjutan reman oleh Majistret pada 10 November 1996 hingga mereka di bebaskan (tempoh reman berlainan di antara plaintif-plaintif).

[29] Pada hemat saya tempoh reman oleh Majistret adalah sah. Saya bersetuju dengan hujah Peguam Kanan Persekutuan (PKP) bahawa perintah reman dibuat oleh tribunal yang kompeten. Pihak polis hanya membuat permohonan lanjutan reman (s. 117 KAJ) maka terpulang kepada budibicara Majistret samada untuk membenarkan atau menolak permohonan tersebut. Majistret telah menggunakan budibicaranya untuk mengeluarkan perintah reman ke atas plaintif-plaintif. Saya dapati tiada cabaran terhadap perintah tersebut dan saya anggap ia adalah teratur (sila lihat *Madjai Sanusi v. Pengarah Imigresen Negeri Johor & Ors* [1999] 7 CLJ 569; *Chan Wey Siong v. Ketua Inspektor Sjafrin Oktridal Sjofjan & Satu Lagi* [2004] 3 CLJ 180).

[30] Pada pendapat saya tempoh reman kedua tidak berbangkit lagi. Penghakiman saya ialah mengenai tempoh tangkapan dan tahanan ke atas plaintif-plaintif oleh polis iaitu dari 9 November 1996 hingga 10 November 1996. Seperti saya nyatakan terdahulu bahawa kes pembelaan amat bergantungan dengan keterangan SD3 (defendan 2). Manakala saksi-saksi defendan yang lain iaitu SD1, SD2 (defendan 1), SD4, SD5, SD6 (defendan 3) SD7 dan

SD8 tidak banyak membantu memperkukuhkan kes pembelaan. Malahan keterangan SD4, SD6 dan terutamanya SD7 mencerminkan kewibawaan keterangan pihak plaintif mengenai tiada masa yang munasabah di beri oleh SD3 untuk mereka bersurai. Teras pembelaan ialah keengganan plaintif-plaintif untuk bersurai walaupun arahan secukup iaitu sebanyak tiga kali telah diberi. Mengikut keterangan pihak plaintif bukan mereka enggan bersurai tetapi tiada masa yang diberi untuk mereka berbuat demikian. Pada pertimbangan saya dakwaan pihak plaintif bukan tidak mempunyai asas. Ini terbukti dengan keengganan TPR memberi kebenaran untuk membuat pertuduhan terhadap plaintif-plaintif di bawah s. 27 Akta Polis 1967. Berdasarkan fakta kes ini saya dapati pihak plaintif berjaya membuktikan bahawa tangkapan dan tahanan oleh pihak polis ke atas plaintif-plaintif dari tarikh 9 November 1996 hingga 10 November 1996 adalah tidak sah disisi undang-undang. Plaintif-plaintif tidak diberi masa yang munasabah untuk bersurai. Saya berpendapat SD3 secara melulu mengarah anggota-anggotanya menangkap plaintif-plaintif sebaik sahaja beliau memberi amaran. Saya percaya SD3 tidak memberi tiga kali amaran seperti dalam keterangannya kerana beliau tidak menyatakan dalam laporan polisnya. Lagi pun keterangannya bercanggah dengan keterangan SD4 dan SD6 mengenai persoalan tersebut.

[31] Menyentuh persoalan konspirasi, saya berpendapat tiada bukti SD3 terlibat dalam konspirasi untuk mengagalkan Persidangan seperti dikatakan oleh saksi-saksi pihak plaintif terutama SP7. Surat daripada KSU hanya memaklumkan sahaja mengenai perjumpaan antara beberapa plaintif dengan Timbalan Menteri Dalam Negeri. Tiada arahan dalam surat tersebut untuk SD3 hadir. Perlakuan SD3 dalam melengahkan pemergian pihak polis ke tempat kejadian dan tidak ambil tindakan menangkap mob tidak boleh dianggap sebagai konspirasi lagi pun ia tidak diplid (sila lihat *State Government of Perak v. Muniandy* [1985] 1 LNS 117). Saya menganggapnya sebagai perbuatan SD3 untuk 'to please the government'. Justeru saya anggap ia terjerumus kekancah pemecahan tanggungjawab statutori dibawah Akta Polis (sila lihat s. 3(3) & s. 20(3)(d) Akta Polis 1967).

[32] Seperkara lagi saya dapati berdasarkan fakta keterangan tiada penahanan salah (false imprisonment) terhadap plaintif-plaintif di tempat kejadian. Saya terima sebagai munasabah keterangan pihak defendan bahawa plaintif-plaintif dihalang keluar hotel pada suatu ketika bagi menjaga keselamatan diri plaintif-plaintif kerana ketika itu masih terdapat anggota BBRM (mob) di situ.

[33] Atas isu liabliti selepas memberi pertimbangan kepada keseluruhan keterangan serta dibantu oleh hujah bertulis kedua-dua pihak saya dapati pihak plaintif berjaya membuktikan bahawa tangkapan dan tahanan terhadap mereka oleh pihak polis pada 9 hingga 10 November 1996 adalah tidak sah. Saya dapati kesemua defendan bertanggungan kepada plaintif-plaintif secara bersekali kecuali defendan 1. Saya bersetuju dengan hujah PKP bahawa pihak plaintif gagal membuktikan penglibatan defendan 1 setelah saya menilai keseluruhan keterangan.

[34] Mengenai award gantirugi saya membuat secara keseluruhan atas liabliti mengenai penangkapan serta reman yang salah dan kegagalan pihak polis menjalankan tanggungjawabnya mengikut kehendak peruntukan statutori. Awad yang saya beri hanyalah gantirugi am. Manakala gantirugi keterlaluan dan teladan tidak dapat di pertimbangkan setelah di ambil kira keseluruhan keterangan. Bersabit gantirugi khas saya dapati tiada bukti berdokumen selain keterangan lisan sahaja. Adalah prinsip mantap (trite) pembuktian secara ketat (strict) diperlukan. Saya menawarkan RM30,000 bagi setiap plaintif kecuali plaintif 8, 11, 28, 32 dan 33 yang telah menarik balik tuntutan terhadap defendan-defendan. Manakala tindakan plaintif 4 dan plaintif 34 ditolak kerana gagal membuktikan kes mereka atas ketiadaan keterangan bagi pihak mereka. Faedah diberi seperti peruntukan Kaedah-Kaedah Mahkamah Tinggi (KMT). Kos juga diberi kepada plaintif-plaintif.

[35] Pada pendapat saya jumlah gantirugi keseluruhan tersebut sudah memadai. Sayugia diingatkan saya mempunyai budibicara untuk menimbang jumlah gantirugi. Gantirugi bukan suatu ganjaran tetapi ia merupakan suatu pampasan. Saya memberi pertimbangan kepada nas-nas yang dikemukakan oleh kedua-dua pihak. Saya percaya bahawa jumlah gantirugi RM30,000 kepada setiap plaintif sudah memadai dengan kesusahan yang dialami mereka dalam tempoh mereka ditahan selama hampir 24 jam.